TORNIO-
MUONIO-
JOKI-
SEURA
ry
Yli 35 vuotta
MEÄN VÄYLITTEN JA IHMISTEN PUOLESTA

Maa- ja metsätalousvaliokunta
Ympäristövaliokunta

Turtola 21.9.2021

mmv@eduskunta.fi
yv@eduskunta.fi

Maa- ja metsätalousvaliokunta 22.09.2021 klo 09.30, asia E 98/2021 vp
Tiedoksi: Ympäristövaliokunta

Itämeren kiintiökalastuksen kohteena olevista kalalajeista lohi koostuu useammasta eri osakannasta kuin muut kalalajit yhteensä. Siitä huolimatta lohta kalastetaan lajina sekakantakalastukseen perustuvilla kansallisilla kiintiöillä, lohikannat täysin sivuuttaen. Itämeren lohikiintiöt säädettiin Gdanskin sopimuksella lohen alkuperämaihin perustumattomasti v.1993 alkaen. Suhteellisen vakauden periaate tarkoittaa lohisaaliin jakamista ansiottomasti myös sellaisille valtioille, joilla ei ole omia lohikantoja. Menettely on lohen alkuperämaiden kannalta kohtuutonta ja oikeudellisesti kestämätöntä. YK:n merioikeusyleissopimuksella on säädetty alkuperävaltion vastuu ja oikeus vaelluskalakannoistansa (toisin sanoen EU:n jakamat kansalliset lohikiintiöt ovat vastoin YK:n merioikeusyleissopimuksen V osan 66 artiklaa - UNCLOS, art. 66).

Sen lisäksi, että ICES vaatii yli 35%:n (75 000 kontra 116 000 lohta) pienennystä Itämeren lohenkalastukseen, ICES esittää täydellistä muutosta Itämeren lohenpyyntiin. ICES esitää 15.9. 2021 lausunnossaan lohenkalastusmallia, joka lopettaisi lohipyynnin kokonaan lohen syönnösalueella Itämeren pääaltaalla. ICES:n esittämä kalastusmalli perustuu biologisiin näkökohtiin; eri lohikantojen itseisarvolliseen oikeuteen olla olemassa. ICES:n malli toteuttaisi UNCLOS, art. 66 vaatimuksia ja alkuperävaltioiden vastuita ja oikeuksia kunkin lohikantansa kalastuksen osalta.

ICES:n malli murtaisi vihdoinkin suhteellisen vakauden periaatteen lohenkalastuksen osalta. Jatkossa toisen varannosta ei voitaisi kalastaa. Tanskan ja Puolan lohenkalastus päättyisi. Merikalastuksen kohdentaminen Ahvenanmerelle ja Pohjanlahdelle on yhä sekakantakalastusta. Kompromissi matkalla kantakohtaiseen lohenkalastukseen. Esitys on pitkään kaivattu ja tervetullut edistysaskel. Tornio-Muoniojokiseura ja Suomen Eduskunta ovat viime vuosikymmenellä vaatineet siirtymistä kohti kantakohtaista lohenkalastusta.

Silakan ja kilohailin kiintiöillä on liittymäkohtansa myös lohikantoihin. ICES:n mukaan pientä lohta saadaan sivusaaliina troolikalastuksessa. Silakkakantojen runsaudella on erityinen merkitys myös smolttien selviytymiseen merivaelluksella, koska nuori silakka on tärkeätä evästä nuorelle lohelle. (Jokivarressa huolta aiheuttaa, kun jokeen noussut 99 cm pituinen lohi painaa alle seitsemän kiloa verrattuna siihen, n. 10 kg, mitä sellainen normaalisti painaa.)

Jokiseura edellyttää Eduskunnalta nyt voimakasta kannanottoa niin Itämeren lohikiintiön kuin silakkakiintiöiden määrittämiseksi ICES:n esitysten mukaisesti, ja puolustamaan ICES:n esitystä lohen meripyynnin järjestämiseksi YK:n merioikeusyleissopimuksen UNCLOS, art. 66 mukaisesti.

Tornio-Muoniojokiseura ry

Kalervo Aska pj.